

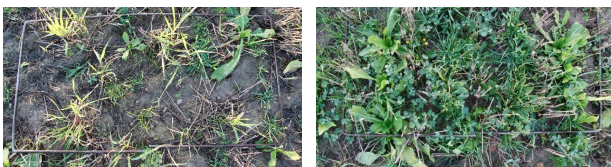
FOTO: THI THUY HONG PHAN, KU.

Rækkedyrkning af korn og efterafgrøder kræver efterafgrødearter, der kan tåle kørsel i forbindelse med høst af hovedafgrøden, og som ikke har genvækst i den efterfølgende afgrøde.

Efterafgrøder sået i hovedafgrøden, enten samtidig med denne eller senere f.eks. i en rækkeafgrøde, vil i forbindelse med høst blive afhugget, og der vil være færdsel. Nye forsøg har vist, at ikke alle arter klarer denne behandling lige godt.

Arternes tolerance over for trafik i marken

Efterafgrødernes evne til at tolerere mekanisk skade under høstprocessen er vigtig for at opnå efterafgrødens fordele i rækkedyrkningssystemet. Der er store forskelle i efterafgrødearters tolerance for mekanisk skade ved kørsel i marken ved høst (tabel 1). Nogle arter (bl.a. vikke og raps) skades stærkt af en enkelt overkørsel og er derfor kun relevante at arbejde med, hvor behovet for overkørsel i og efter høst er meget begrænset. Derimod er græsser, lancet vejbred og cikorie meget mere egnede til rækkedyrkningssystemet, da de lider begrænset skade ved overkørsel, og der endda for nogle af arterne ses øget vækst efter overkørsel.

Mark med undersøet efterafgrødeblanding af lucerne/ cikorie/alm. hundegræs i nov. 2014, efter vårbyggen blev høstet i august. Tv: plot overkørt med tung høstmaskine i august. Th: Ingen overkørsel. Fotos: Thi Thuy Hong Phan, KU

RowCrop

Projektet RowCrop har udviklet et nyt dyrkningssystem til effektiv ukrudtsbekæmpelse og optimeret dyrkning af efterafgrøder. Læs mere i faktaarket "RowCrop: Række- dyrkning af korn med efterafgrøder".

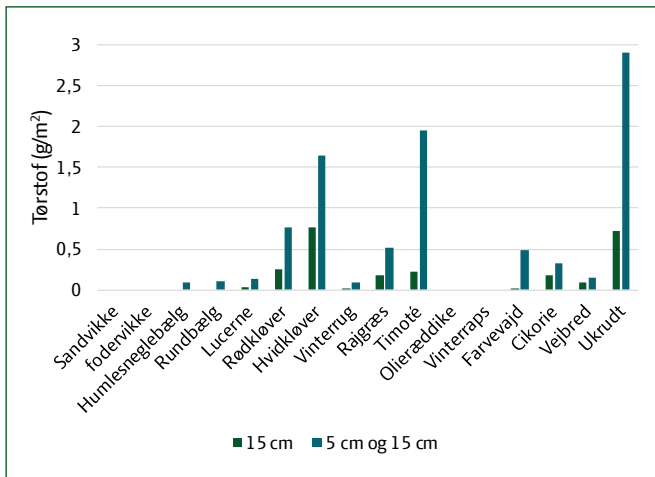
Lav tolerance	Medium tolerance	Høj tolerance	Forbedret vækst
Farvevaid	Stauderug-T1	Persisk kløver-T3	Italiensk rajgræs
Sandvikke	Luce rne	Rundbælg	Timoté
Humlesneglebælg	Rødkløver	Cikorie	
Vinterraps	Hvidkløver	Vejbred	
Stauderug-T8		Alm. hundegræs	
Persisk kløver-T2			

Tabel 1. Undersåede efterafgrødernes evne til at tolerere mekanisk skade under høstprocessen af vårafgrøden. Tolerancen er målt i november som forholdet mellem overlevede planter i plots overkørt med tung høstmaskine i august og antallet af planter i plots uden denne overkørsel (Hong et al.).

DEC 2018

»

Figur 1. Overlevelse af forskellige efterafgrødearter en måned efter henholdsvis en enkelt overkørsel med rotorharve ved 15 cm dybde og to overkørsler med rotorharve ved 5 og 15 cm dybde med en uges interval i marts (Hong et al., ikke publiceret).

Nedmuldningstidspunkt

For de efterafgrøder, hvor der er risiko for genvækst (figur 1), skal nedmuldningen ske så tidligt i foråret som muligt. En tidlig nedmuldning sikrer også, at efterafgrøden ikke optager væsentlige mængder kvælstof, som ellers ville kunne udnyttes af hovedafgrøden.

Reduceret jordbearbejdning

Ved anvendelse af vinterfaste efterafgrøder i systemer med reduceret jordbearbejdning er det vigtigt med efterafgrøder, der kan slås ihjel uden pløjning. Undersøgelser af efterafgrødernes genvækst - efter forskellige dybder og intensiteter af jordbehandling i foråret - viser store forskelle i arternes overlevelsessevne (figur 1). Forsøg har vist, at arter som vikke, olieræddike og vinterraps har begrænset genvækst efter nedmuldning i foråret. For andre arter er det nødvendigt med flere behandlinger for at begrænse genvæksten (ex. timoté). Hvidkløver er ikke egnet i systemer med pløjefri økologisk dyrkning, da genvæksten er svær at begrænse.

Der er forskelle i regenereringsmetode for forskellige efterafgrødearter efter mekanisk skade af roden. Rødkløver og lucerne kan kun regenerere fra basis. Hvidkløver (billede 1) kan desuden danne nye skud fra udløbere. Arter med pælerod (korsblomstrede, cikorie (billede 2) og vejbred (billede 3)) kan derimod regenerere fra rodstykker. Græsser har trævlerødder og kan danne nye skud fra rhizomer (rajgræs billede 4). De kan derfor hurtigt regenerere efter skade af rodsystemet. Fotos: Ninna Rieper Boesen.

SE ØVRIGE FAKTAARK I ROWCROP-SERIEN

KONTAKT
 Maja Eline Petersen
 Konsulent, Økologi Innovation
 +45 8740 5391
 mpet@seges.dk